

שגב עמוסי

יחידת נפש

אמנם אין בי רחמים, אבל אינני נוכל. אינני נוכל, כי לא רימיתי אף אחת, מעולם. אנא, שיקדו על הטרמינולוגיה שלי, כי אני חש בגלגול העיניים שלכם, בתנועת הביטול של היר. חובת ההוכחה, כתמיד, עליכם היא, אבל עניינים כגון זה, שלי, הנתונים לחסדי העיתונים, לא זוכים, לרוב, לטיפול הוגן. מספיקה כותרת, מצטטת, תמיד מצטטת, של גורם שעמימותו המוטלת בספק תופיע רק בנבכי כותרת המשנה, בעוד היום מרפרפים רק על הכותרת הראשית והתמונה שלצידה, והתמונה שלי, תמיד היתה מרשיעה, עוד בטרם פעלתי. הכל קטן אצלי. קומתי נמוכה. למעשה, אני גוץ, יש להודות בכך. אפי זעיר, מחודד, כך גם אוזני, הבולטות אמנם, שפתי דקיקות, ודווקא מצחי, הנמצא בתנועת כיוון מתמדת, גבוה להכעיס. ודאי שלגבי דיכום, עמדתי בפני ברירה בין שתי אפשרויות, להפוך לנוכל, או לבדיחה, ונכשלתי כמובן, משום שלא הצלחתי למנוע מכם להפיליני בתור האפשרות הראשונה והשנייה כאחד, אבל עמוק בפנים אני יודע, שבדרכי נמלטתי מאותן גזירות גורל, כי לא רימיתי, אף אחת, מעולם.

אני חוזר על כך, כי דיוק במינוחים הפך, לאחרונה, לחלק משגרת היום שלי. הולכת-שולל, הפרת-אמון, גניבת-דעת, הם רק חלק מצירופי הלשון המעטרים ניירות מסתחררים סביבי. השיחות המוגיעות שלי עם עורך הדין שמינו לי, גרמו לי להבין כי עולם המשפט הוא זירה כמעט הופכית לזאת בה פעלתי אני. מהי אותה חתירה פקידותית, מקהה, לנוסחים בלתי פריקים, מסורסים, שעל פרקליטי להשתעבד אליה, לעומת הגרועים שברסיסי המונולוגים, אותם הייתי מורגל לשאת בטרקלינים קטנטנים של בנייני רכבת שפריץ, בפני עיניים בורקות של נשים, אותן נשים שעכשיו נרדמות בנאומי התובעים, אני רואה אותן בספסלים הקדמיים. לא בחרתי בנשים. הן בחרו בי. גברים לא נתנו לי להיכנס. מבט אחד היה מספיק. חור ההצצה כוסה שחור, וקול מגויס, עמוק, סרעפתי, היה משמיע שתי מלים. לא, תודה. לך מפה. עוף מפה. ועפתי. לא התווכחתי.

נכנסתי רק היכן שנפתחה בפני הדלת. מעולם לא שידלתי, לפני חצותי את המפתן. וגם נשים, נשים רבות, לא הכניסוני. רבות מהן שתקו, למרות שיכולתי לשמוע את הטלויזיה, המופסקת באחת, ללכוד את הרחש בו השקישו את ילדיהן, לשאוף את הריח התעשייתי שאבקת המרק שלהן השרתה על הקדירה המתבשלת. אבל היו אחדות שפתחו. הייתי רוצה לשלוח להן מכאן, כאם הדבר אפשרי, ולא ייחשב לעזות מצח, את תודתי, כי יחד, גם אם לא יודו בכך, חלקנו, למיטב הבנתי, רגעים בלתי נשכחים.

מדוע הכניסו אותי? אני חושב שכאן תיפקדו מידותי הזעירות דווקא כיתרון. גבר גבוה וקורן היה מהווה איום פיזי, ואני, כנראה, שימשתי, ברגעי הבחינה בשרשרת הדלת, אשליה כי העולם הגברי מכיל גם כאלו הניתנים להכנעה. וכך, תחת מעטה הנחיתות, זכיתי בתנועת יד מאשרת, שתמיד, גם בימים מוצלחים במיוחד, הפתיעה אותי כל פעם מחדש. מיד בהיכנסתי, בעוד היא היתה הולכת למטבח, אחרי שהציעה לכבדני בדבר-מה, הייתי בולש בסלונה. הסלון מגלה הכל. חיפשתי כמיהה. לרוב מצאתי כמה, אבל אחת הספיקה. ספרים שלא נפתחו מעולם, ריחניים – הייתי מושיט אף לרחרח – ומעלי אבק, היוו נקודת אחיזה מצוינת, ולכולן היו כאלו, לרוב גדולי כריכה, גדושי דפים, תפלצות שהונחו באמצע מדף סולידי. ספר צילומי פורטרט של אנני לייבוויץ', שנקנה, כנראה, לאחר תערוכה, אולי תערוכה שלה, בחנות המוזיאון, בחופשה קצרה מדי. ספר ליתוגרפיות של דאלי, שנרכש, שוב, הימור מחושב לטעמי, בתיאטרון בפיגרט, ובשעת דמדומים הכביד על ברכיים צעירות בעוד האוטובוס מתפתל, משתחל בין הרי אמפוריה, והים נסתר ונגלה חליפות, כתם מוארך, מנחם. אין ספק, השמים היו הגבול, ואני הייתי השמים. בקיאותי הרבה היתה לי לעזר. השחלתי משפט, תמיד מוקיר, לגבי תת התחום האמור, מקפיד לשקף בו את הבנתי המעמיקה, אבל להותיר רווח רחב דיו, דרכו תוכל זו להיענות, ולאחר מכן להתיישב מהורהרת, פוערת פיה למחצה, מגלה לפני את שיניה הקדמיות, בעת שאני הייתי מדבר עימה כקולגה, או לפחות כשותף לתחביב כמוס.

התבוססתי בניסיון האחיזה ובהתמססות שלו. הייתי מלך החלומות הרצוצים. דיברנו שעות. לעתים בקבוק יין שאיבד כבר תקווה הופתע להיחלץ ולהיפתח. היא הראתה לי תמונות מאלבומים ישנים. החמאתי לה על קומפוזיציות. זיהיתי מרקמים. כוונות. שקענו יחד במתק. סיבת בואי נדחקה הצידה, לא הועלתה, לא הכבידה, אבל בכל זאת התהוותה תחתינו כמו נעץ זעיר בתוך נעל נוחה, מרופדת, משייטת, שאין חשים בה את עקמומיות המדרכה, ובכל זאת, נעץ, שחודר תחילה לגרב, מפלס דרך מבעד לצמר, ואז מעקצץ בכף הרגל. אני ידעתי

את סוד הלחמת הנעץ, את סוד הכנסתו החלקה, ללא טיפת דם, ואם לא היה חלוד, ודקיק מספיק, מלבד כאב חטוף היא לא הרגישה דבר, ואחרי שהכאב עבר, אחרי חמש חתימותיה, כי הייתי נדיב מספיק לפרוס את התשלום ללא ריבית, לאחר שבחרה אחת משלוש יחידות הנופש המוצעות, באומבריה, פרובאנס או אנדרלוסיה, המשכנו בשלנו, המשלנו משלים, פיתחנו אסכולות, הוגענו עצמנו בתת-דיסציפלינות, השמצנו סופרים, נביאים, מלכים, קראנו סצינות תוך ריגוש, הקפדנו על הגייה נכונה, גלשנו מרומזים עד רגע פרידה מחויך, מתוזמן, מתבקש.

ידעתי שהתשלום יכביד עליה. ואולם, וכאן אני מחזיר אתכם לפתח דברי, לא היו בי רחמים. הפכתי לא נגיש למשך שבועיים ימים, ביודעי כי היא מנסה להשיגני ולבטל את העסקה. יחידת הנופש עמדה מיותמת במקום האמור בחוזה. לרוב הייתי שם ידי על סכום ההמחאה הראשונה בלבד, שהיה גבוה מעוקביו, יש להודות, לפני שהיא ביטלה את כל השאר, ואין בי כעס על כך. מעולם לא התלוננתי בפני הרשויות. פי ולבי שווים. אינני נוכל.